

Adolf Henri van Kollem wordt geboren op 10 juni 1913 in Groningen. Hij was de zoon van Eliazar van Kollem en Paulina Schot. Adolf trouwde op 31 augustus 1939 met Rachel de Swaan (1916-1942). Hij was journalist van beroep.

In 1925 wordt in Groningen de Joodse Iduna-groep opgericht. Het was de eerste Joodse Scoutinggroep die zich bij de NPV aansloot, als groep 6. In 1932 doet de groep mee aan het Wassenaarsche kamp, waar scouts uit heel Europa aan deelnemen. Aaltje van der Woude werd in 1932 Akela bij de groep en Elie Cohen, haar latere echtgenoot en arts, was toen hopman. Omstreeks 1933 splitste zich een deel van de groep af en werd de Zionistische groep *Mee-Avdoet le-Cheroet* (Van Knechtschap naar vrijheid). Aaltje en Elie sloten zich hierbij aan.

Adolf van Kollem wordt dan groepsleider van de Idunagroep. Zijn vader Eliazer, wordt benoemd als erevoorzitter van de groep. Efina Stoppelman begint als welpenleidster (Chil), samen met Wilhem Cohen. De groep heeft 15 welpen. Aron Stoppelman is groepsvoorzitter en Abraham van Berg en Philip de Jongh zijn leiding bij de groep. In 1935 viert de groep met dan 40 leden haar 10-jarig bestaan. Wilmina Kats werd na 1935 Akela bij de horde.

De Wereld Jamboree van 1937 in Vogelenzang was een hoogtepunt in de geschiedenis van de groep. In totaal namen 15 scouts deel aan dit evenement. Naast de Wlnschoter scouts namen ook de joodse scouts deel van de Berg stichting uit Laren (26 scouts), van de Iduna-groep (30 scouts) en de Mee-Avdoet le-Cheroet groep uit Groningen en de T.O.P. groep uit Den Haag (40 welpen, verkenners en voortrekkers). Daarnaast waren op de Wereld Jamboree 55 Joodse padvindsters uit Engeland en veertig padvindsters uit Frankrijk aanwezig, die kampeerden op subkamp 1, 3 en 5. De verkenners van de T.O.P. groep waren ingedeeld in subkamp 9, Oranje. De voortrekkers kampeerden op het voortrekkersterrein. De andere Nederlandse Joodse groepen stonden op subkamp 10, Woestduin. Hopman Salomon Cohen van de Berg-stichting

zorgde voor het rituele voedsel en de stamleden van de T.O.P.-groep kregen de zorg voor het foerageren van de buitenlandse Joodse groepen op de Jamboree. De voedselverzorging verliep niet makkelijk doordat ze verspreid over het terrein stonden en de afstanden groot waren. Door bemiddeling van de oubaas Gompers kreeg de stam voor de foerage in de ochtenduren een vrachtauto ter beschikking.

De organisatie van de godsdienstige bijeenkomsten was opgedragen aan de scouts van de Bergstichting. Op vrijdagavond 30 juli had in de open lucht een Joodse viering plaats. Naast de bovengenoemde Nederlandse groepen en buitenlandse Joodse padvindsters namen hieraan ook 22 Hongaren, tien Schotten, zes padvindsters uit Amsterdam en één uit Beverwijk deel. Op zaterdag 31 juli werd een bijzondere Sjabbatviering gehouden onder leiding van mr. Lypson, die tot een Engelse groep behoorde. De volgende dag hield dr. Ph. Frank, opperrabbin van Noord-Holland, een toespraak voor alle Joodse padvindsters op de jamboree.

In april 1939 organiseerden een aantal oud leden een wervingsactie voor jongens en meisjes boven de 13 jaar bij Hoogstraal thuis. Namens de propagandacommissie heette Freerk Hoogstraal de aanwezigen welkom. Oud Leider Adolf van Kollem trad op als conferencier. Harry Leefsma vertoonde een aantal films en de amateur musici Coen Leviet (piano) en Meyer Behr (viool) verleenden medewerking. Wilhelm Cohen is lid van het bestuur en kondigde aan dat er een voortrekkersstam in oprichting is en dat gewerkt wordt aan een meisjesgroep. Meijer Mendels werd in december 1939 groepsleider én oubaas bij deze stam. Dagobert Haag werd in december 1940 verkennerleider.

Voor het uitoefenen van het beroep van journalist werd begin 1941 het lidmaatschap van het Verbond van Nederlandse Journalisten verplicht gesteld. Joodse journalisten waren daarvan bij voorbaat uitgesloten. Er is correspondentie bewaard gebleven over personen waarvan de achtergrond niet helemaal duidelijk was. Een aantal was 'half-joods' en anderen waren gemengd gehuwd. Weer anderen hadden voor joodse media gewerkt en moesten bewijzen zelf niet joods te zijn. Adolf zit hierbij. Van de dertig personen die gepoogd hebben alsnog het gewraakte lidmaatschap te bemachtigen, hebben elf de oorlog niet overleefd.

Adolf en zijn vrouw komen terecht in Kamp Westerbork. Op 16 oktober 1942 gaan ze met 1710 personen op transport naar vernietigingskamp Auschwitz-Birkenau. Zijn vrouw wordt direct na aankomst op 19 oktober 1942 vermoord. Adolf komt uiteindelijk terecht in concentratiekamp Gross Rosen in Rogoznica, Polen. Hij is daar vermoord op 7 februari 1945.

Auschwitz was een concentratiekampcomplex dat tijdens de Tweede Wereldoorlog door nazi-Duitsland rondom de Poolse stad Oświęcim (Duits: Auschwitz) in het geannexeerde deel van Polen werd opgezet. Auschwitz was het grootste van alle Duitse concentratiekampen en bestond aan het einde van de oorlog uit Auschwitz I (het basiskamp (Duits: Stammlager) ten zuidwesten van de stad), Auschwitz II-Birkenau (het Vernichtungslager (vernietigingskamp) ten westen van de stad), Auschwitz III-Monowitz (een werkkamp ten oosten van de stad bij de IG Farben-fabriek) en tevens tientallen subkampen.

Ongeveer 1,3 miljoen mensen werden naar Auschwitz gedeporteerd. Van hen zijn er ongeveer 1,1 miljoen om het leven gekomen; het grootste deel van de slachtoffers werd vergast. Van 1940 tot en met begin 1942 was het Auschwitz-complex voornamelijk een concentratiekamp; gevangenen kwamen om het leven door de combinatie van grove mishandeling, uitputting en ziekte. Vanaf het begin van 1942 tot oktober 1944 was de actieve massamoord op Joden net zo'n belangrijke functie van het complex.

Meer informatie

[T.O.P.-groep, een Joodse padvindergroep in Den Haag \(1932-1941, 1945- ca. 1950\) – Joods Erfgoed Den Haag](#)

[Nieuw Israelietisch weekblad » 21 maa 1930 - Art. 60 | Delpher](#)

[Nieuw Israelietisch weekblad » 26 aug 1932 - Art. 107 | Delpher](#)

[Centraal blad voor Israëlieten in Nederland » 04 jan 1935 - Art. 47 | Delpher](#)

[Nieuwsblad van het Noorden » 20 apr 1936 - Art. 304 | Delpher](#)

[Nieuw Israelietisch weekblad » 04 nov 1938 - Art. 134 | Delpher](#)

[Waakt; orgaan der Padvindere Vereeniging Nederland, 1933, 1933 » 1933-12 - Pag. 10 | Delpher](#)

[Nieuw Israelietisch weekblad » 07 apr 1939 - Art. 125 | Delpher](#)

[Adolf Henri van Kollem \(joodsmonument.nl\)](#)

[Adolf Henri van Kollem \(oorlogsgravenstichting.nl\)](#)

[Holocaust Survivors and Victims Database -- van Adolf Henri Kollem \(ushmm.org\)](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche](#)

[Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 7, 1937, no. 5, 06-08-1937 » 06 aug 1937 - Pag. 6 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche](#)

[Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 7, 1937, no. 6, 20-08-1937 » 20 aug 1937 - Pag. 9 | Delpher](#)

[Adolf Henri van Kollem - Kamp Westerbork, De Digitale Collectie](#)

[Lijst van Jodentransporten vanuit Nederland - Wikipedia](#)

[Auschwitz \(concentratiekamp\) - Wikipedia](#)

[Groninger dagblad » 22 dec 1934 - Art. 58 | Delpher](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.